

Vedlikeholdskalender VÅR

– mars, april og mai

Skadeforebygging

Vedlikehold er skadeforebygging i praksis, og bra både for deg, lommeboka di og huset ditt. Her har du en oversikt over anbefalte tiltak for vedlikehold av boligen din – både innendørs og utendørs – som du kan ta tak i når våren kommer.

Inne

- Rens filter i kjøkkenvifte
- Rens filter i vannkraner
- Rens filter i oppvaskmaskin
- Rens filter i vaskemaskin/tørketrommel
- Rens filter i avtrekksventiler
- Rens filter i dusjhode
- Rens sluk
- Rens vannlåser
- Ha en stor vårrengjøring
- Sjekk slanger til oppvaskmaskin og vaskemaskin
- Kartlegg hvor hovedstoppekranen er
- Sjekk trykk i reduksjonsventil
- Sjekk loft og/eller kjeller for fukt

Ute

- Rens takrenner og nedløp
- Sørg for at vann ledes vekk fra huset
- Sjekk taket
- Sjekk yttervegg og beslag over vinduer og dører
- Sikre boligen mot skadedyr
- Gjennomfør hagearbeid

På sparebank1.no finner du egne veiledningssider knyttet til hvert enkelt punkt med detaljert informasjon om fremgangsmåte og instruksjonsvideo.

Veiledninger – Vår

Innhold

Inne	2
Rens filter i kjøkkenvifte.....	2
Rens filter i vannkraner	3
Rens filter i oppvaskmaskin.....	4
Rens filter i vaskemaskin	5
Rens filter i tørketrommel.....	6
Rens filter i avtrekksventiler.....	7
Rens filter i dusjhode.....	7
Rens sluk.....	8
Rens vannlåser.....	9
Ha en stor vårengjøring.....	10
Sjekk slanger til oppvaskmaskin og vaskemaskin.....	11
Kartlegg hvor hovedstoppekranen er.....	12
Sjekk trykk i reduksjonsventil.....	12
Sjekk loft for fukt.....	13
Sjekk kjeller for fukt.....	14
Ute	15
Rens takrenner og nedløp.....	15
Sørg for at vann ledes vekk fra huset.....	16
Sjekk taket.....	17
Sjekk yttervegg og beslag over vinduer og dører.....	18
Sikre boligen mot skadedyr.....	19
Gjennomfør hagearbeid.....	20

Inne

Rens filter i kjøkkenvifte

Hvorfor?

Bedre inneklima og tryggere matlaging! Hvis kjøkkenviften er full av fett, vil den være i dårligere stand til å ta opp osen av damp og fett fra matlaging. Det vil føre til at matos, fett og røyk legger seg rundt i huset istedenfor. Viften kan også bli ødelagt av for mye fett, og i aller verste konsekvens kan fett renne ned fra viften og skape brann dersom fettene treffer en varm kokeplate og flammene rekker opp til filteret. Heldigvis kan du forhindre at dette skjer ved å vedlikeholde kjøkkenfilteret.

Hvordan?

1. Ta ut støpselet på kjøkkenviften
2. Fyll kjøkkenvasken med varmt vann blandet med oppvaskmiddel og rør rundt
3. Ta av fettfilteret i kjøkkenviften og legg filteret i vasken i minst to timer, kanskje over natten hvis filtrene er veldig skitne
  - NB! Enkelte fettfiltre kun er tynne tøy- eller stoffmatter. Disse kan ikke vaskes, og må byttes. Sjekk gjerne i bruksanvisningen om ditt filter tåler maskinoppvask
4. Bruk en gammel oppvaskbørste for å løsne så mye fett som mulig
5. Når filteret virker relativt rent, kan de fleste fettfiltre vaskes i oppvaskmaskin. Kjør filteret alene i maskinen, slik at det ikke setter seg fett på annet som vaskes samtidig
  - Hvis du renser filteret ofte (hver 3. uke) kan du begynne direkte på steg 5 med å putte filteret i oppvaskmaskinen
6. Ta ut viftehjul og luftinntaksring og vask de med oppvaskmiddel og -børste
7. Tørk godt både på undersiden av ventilatoren og på kanten mot innsiden der hvor filteret skal stå med en mikrofiberklut med kjøkkenspray
8. Sørg for at filter, viftehjul og luftinntaksring og der du har vasket på viften er tørt
9. Monter viftehjul, luftinntaksring og filter tilbake på plass
10. Test at viften fungerer ved å putte et A4-ark på viften og se om viften kan holde det oppe

Denne oppgaven bør gjøres månedlig.

Har du kullfilter – se her

1. Sjekk bruksanvisning eller søk opp på nett for å se om ditt kullfilter tåler vask. Hvis kullfilteret ikke tåler vask må du bytte til et nytt kullfilter, men hvis du kan vaske det, følg stegene under
  - Hvor ofte man må bytte eller vaske kullfiltre avhenger av hvor mye du lager mat, da kullfilterets hovedoppgave er å fjerne lukt fra matosen før luften blåses ut i rommet igjen. En pekepinn kan være mellom et halvt og et helt år
2. Vask kullfilteret på samme måte som vanlige filtre enten med oppvaskmiddel og varmt vann i vasken eller i oppvaskmaskinen. Sørg for at kullfilteret blir helt tørt etter vask
3. Sett ovnen til 150 grader
4. Legg kullfilteret i ovnen i ca. to timer
  - Kullet i kullfilteret blir nemlig inaktivt etter vask og må aktiveres i ovnen
5. Plasser kullfilteret tilbake i kjøkkenviften når det er helt avkjølt

Hva trenger man?

Oppvaskbørste, oppvaskmiddel eller tilsvarende fettløsende midler, mikrofiberklut, kjøkkenspray

Rens filter i vannkraner

Hvorfor?

Godt trykk i vannkranen og rent vann! Før vannet renner ut av en kran går det gjennom et filter som kalles perlatoren. Her blir smuss stoppet slik at det ikke renner ut med vannet. Etter oppussing knyttet til rør kan det også havne partikler fra rørbearbeidet her. Dette kan føre til at trykket i vannkranen blir dårligere siden vannet må kjempe seg igjennom en del skitt. Etter rørbearbeid er det spesielt viktig å rense filteret for å holde vannet rent. Det er heldigvis lett å vedlikeholde vannkranen.

Hvordan?

1. Skru av den ytterste tuppen på vannkranen der vannet renner ut (perlatoren)
  - På nyere kraner med plastperlator holder det å skru med fingrene, mens på eldre kraner med perlator i metall kan du bruke skiftenøkkel
  - Skru mot venstre når du ser rett på tuppen av vannkranen for å løsne perlatoren
    - i. Huskeregel for å skru noe løsere/fastere: «righty tighty, lefty loosy»
2. La det renne litt vann fra kranen etter at perlatoren er skrudd av
3. Skyll perlatoren og sørg for at alt smuss er fjernet
4. Skru perlatoren tilbake på plass

Hva trenger man?

Muligens skiftenøkkel

Rens filter i oppvaskmaskin

Hvorfor?

Ren oppvask! Dersom tingene du vasker i oppvaskmaskinen ikke blir helt rene, kan det tyde på at selve oppvaskmaskinen ikke er helt ren. Matrester, smuss og kalk samler seg i hele oppvaskmaskinen, spesielt i filtrene, som gjør at vaskeresultatet ikke blir optimalt. I verste fall kan det føre til at vannet i maskinen renner utover kjøkkengulvet. Det er heldigvis enkelt å vedlikeholde oppvaskmaskinen så du får skinnende rene tallerkener etter vask og unngår vannlekkasje.

Denne oppgaven bør gjøres månedlig.

Hvordan?

1. Sørg for at oppvaskmaskinen er tom før du begynner rengjøringen
2. Ta ut filtrene i bunnen av oppvaskmaskinen
3. Vask filtrene i rennende varmt vann med en oppvaskbørste
4. Legg filtrene tilbake i oppvaskmaskinen og sørg for at de «klikker» seg på plass
5. Spray kjøkkenspray på en tørr mikrofiberklut og tørk over sidene på oppvaskmaskindøren
6. Hell en hel pose oppvaskmaskinrens i hovedkammeret for å vaske inne i oppvaskmaskinen
  - Det du ikke får plass til i hovedkammeret kan du helle nederst i selve maskinen
7. Velg et vanlig vaskeprogram og sett på oppvaskmaskinen med maskinrens i

Hva trenger man?

Oppvaskbørste, kjøkkenspray, mikrofiberklut oppvaskmaskinrens

Rens filter i vaskemaskin

Hvorfor?

En velfungerende vaskemaskin som er mindre utsatt for fremtidige problemer! Mange mindre feil med vaskemaskiner kan spores tilbake til filteret. Hvis vaskemaskinen vibrerer, lager høy lyd, bruker lengre tid på et program, stopper vilkårlig under et program eller klærne kommer ut rennende våte, kan det skyldes et tett filter. Små fremmedelementer som knapper og mynter kan også feste seg i filteret og i verste fall komme ut til pumpen og hindre at pumpehjulet roterer. Heldigvis kan alle disse problemene løses raskt og enkelt med rengjøring og vedlikehold av filteret. Hvis du rengjør vaskemaskinfilteret regelmessig, vil det også forebygge fremtidige problemer med vaskemaskinen.

Ikke koble vaskemaskinen til strøm via en skjøteledning og ikke kjør vaskemaskinen samtidig som tørketrommelen hvis de er på samme sikringskurs! Det kan være brannfarlig.

Hvordan?

VIKTIG: La vannet kjøle seg ned før du begynner på denne oppgaven. Hvis du vasker med høye temperaturer, kan vannet bli veldig varmt. Dersom du kommer borti det varme vannet, kan du bli skåldet.

1. Steng vannkranen slik at det ikke kan strømmes inn vann
2. Sørg for at vaskemaskinen er av og dra ut kontakten
3. Åpne og ta av serviceluken og legg et håndkle på gulvet
4. Ta av pumpedekselet
  - Merk at steg 5 til 7 ikke er relevant for alle, sjekk din vaskemaskin og bruksanvisning
5. Før dreneringsslangen over til en beholder og ta av hetten slik at restvannet kan renne ut i beholderen
  - Det kan hende du må drenere vannet i beholderen flere ganger
  - Mer at vannet kan være varmt rett etter klesvask, så vær forsiktig!
6. Sett på hetten og legg dreneringsslangen tilbake etter at alt vannet er drenert
7. Skru forsiktig av pumpedekselet
  - Merk at det kan komme ut restvann
8. Skru av filterlokket, og skyv det ut
  - Nå vil det komme vann på håndkleet du har lagt ned, og det kan hende du finner fremmedelementer i filteret, slik som mynter, knapper eller loansamling
9. Fjern fremmedelementer i filteret, slik som mynter, knapper eller loansamling og rengjør filteret ved å skylle det med varmt vann
10. Rengjør innsiden, gjengene på pumpedekselet og pumpehuset med en mikrofiberklut.
11. Sjekk om pumpehjulet beveger seg fritt og kan rotere med en skje eller pinne
12. Skru filterlokket godt på i vertikal posisjon
13. Sett på pumpedekselet igjen, og skru det godt fast. Håndtaket må være i vertikal posisjon
14. Sett på serviceluken igjen, og lås den på plass
15. Koble til strøm og vanntilførsel

MERK: For å unngå at det renner ubrukt vaskemiddel rett ned i avløpet under den neste vaskesyklusen, kan du helle 1 liter vann i rommet "flytende vaskemiddel" og starte dreneringsprogrammet.

Hva trenger man?

Mikrofiberklut, flat skrutrekker eller noe annet flatt for å åpne serviceluken

Rens filter i tørketrommel

Hvorfor?

En tørketrommel som tørker klær effektivt og som er mindre utsatt for fremtidige problemer! I en tørketrommel samler både filteret og kondensatoren opp lo, hår og annet smuss. Når disse to elementene er fulle og tette, fungerer tørketrommelen mindre effektivt, noe som kan føre til at klærne ikke blir tørre eller at tørketrommelen bruker lenger tid. I verste konsekvens kan det oppstå brann dersom filteret og kondensatoren er tette, men dette er svært sjeldent. Heldigvis er det raskt og enkelt å vedlikeholde tørketrommelen så klærne dine alltid blir tørre.

Man bør fjerne lo fra lofilteret og tømme vannbeholderen etter hver gang man har brukt tørketrommelen.

Ikke koble tørketrommelen til strøm via en skjøteledning og ikke kjør tørketrommelen samtidig som vaskemaskinen hvis de er på samme sikringskurs! Det kan være brannfarlig.

Hvordan?

1. Koble fra strømmen til tørketrommelen før du begynner med rengjøringen
2. Ta ut filter og vask de med en klut eller legg de i bløt i varmt vann
  - Filter er ofte plassert i døren eller døråpningen
3. Tørk over filterhusene med en tør mikrofiberklut
4. Ta ut kondensatoren på tørketrommelen for å rense den
  - NB! Noen tørketromler har selvrensende kondensatorer, og da er ikke dette steget nødvendig
5. Ta av alt støv og skyll kondensatoren i vasken til alt smuss er borte
6. Vask døren og andre steder det kan samle seg lo og smuss med en mikrofiberklut
7. Fjern den øverste delen og sidene på tørketrommelen og støvsug grundig innvendig
  - Dette forlenger tørketrommelens levetid
8. Sjekk at drivreimen er hel og trekker jevnt
9. Monter tilbake den øverste delen og sidene på tørketrommelen

Hva trenger man?

Mikrofiberklut

Rens filter i avtrekksventiler

Hvorfor?

Bedre ventilasjon og luftkvalitet! Over tid blir avtrekkskanalen i baderomsviften tilsmusset og skitnet til av insekter, pollen, veistøv, sot og annet som finnes i lufta. Dette gir dårlig ventilasjon og luftkvalitet, i tillegg til at det kan skape kondensproblemer. Dersom det blir for mye støv, kan det være brannfarlig. Det er heldigvis raskt og enkelt å rengjøre ventilatoren, så gjør det til en vane.

Hvordan?

1. Sørg for at viften er av før du begynner arbeidet
2. Støvsug eller tørk utsiden og åpningen av avtrekksventilen med en tørr mikrofiberklut
3. Dersom viften er veldig skitten kan du vaske utsiden og åpningen med vann og såpe
  - Hvis det har kommet mugg på ventilatoren må du bruke muggdrepende midler
4. (Dersom ventilen kan demonteres kan du ta av dekselet for å vaske innsiden med vann og klut og vaske dekselet i oppvaskmaskinen. Sørg for å tørke dekselet godt før du setter det på plass)
5. Test at viften fungerer ved å putte litt dopapir på viften og se om viften kan holde det oppe

Hva trenger man?

Mikrofiberklut, støvsuger, skrutrekker dersom du vil demontere, vaskemiddel, evt. muggdrepende midler

Rens filter i dusjhode

Hvorfor?

Godt trykk i dusjen og rent vann! Før vannet renner ut av dusjen går det gjennom et slags filter. Her blir smuss stoppet slik at det ikke renner ut med vannet. Dette kan føre til at trykket i dusjen blir dårligere siden vannet må kjempe seg igjennom en del skitt. Det er heldigvis enkelt å vedlikeholde dusjhodet og sørge for godt trykk på vannet.

Hvordan?

1. Skru av dusjhodet fra slangen
2. Stikk en q-tips e.l. inn i bokrøret til dusjhodet for å sjekke om det er et slimbelegg der
3. Spyl og rengjør innsiden av dusjhodet med såpevann
4. På dusjer med antikalkfunksjonen QuickClean kan du gni silikondysene med en finger for å fjerne smuss og kalk. Eventuelt kan du stikke en nål opp i silikondysene for å løse opp dette
5. Legg dusjhodet og slangen i en bøtte med 10 liter vann og to korker klorin i ca. 1 time
6. Skyll både slangen og dusjhodet godt
7. Fest dusjhodet tilbake på slangen

Hva trenger man?

Q-tips, såpe, nål, bøtte, klorin

Rens sluk

Hvorfor?

Bedre vanngjennomstrømming i dusjen! Hår, fett og såperester samler seg i sluket etter at du har dusjet. Over tid kan dette tette avløpet og i verste fall forsteine. Da er det vanskelig for vannet å renne ned i avløpet, og det kan bli liggende mye vann i dusjen. Dette kan føre til vannskader. I tillegg til vannskader kan det også dannes en ubehagelig lukt i et sluk som er i ferd med å tette seg. Heldigvis kan du rense slukt raskt og enkelt og forhindre at det tetter seg.

Sjekk at det er fall mot sluket på badet, f.eks ved å helle litt vann på gulvet for å se hvor det renner.

Hvordan?

1. Ta bort risten
2. Dersom du har et moderne bad med moderne sluk: dra opp «koppen» fra sluket
  - Har du et eldre bad har du ikke dette og kan gå rett til steg 3
3. Fjern hårrestene og alt synlig grums du ser og når i sluket og på «koppen» dersom du har det. Bruk gjerne en gammel oppvaskkost til å skrubbe på det som har begynt å forsteine
  - Bruk gjerne gummihandsker hvis du synes det er ekkelt å ta på smusset i sluket
4. Skyll godt, la gjerne vannet renne litt så du ser at alt er greit
5. Sett på plass «koppen» og risten

Det viktigste med å rense sluket er å fjerne avfallet fra sluket. Du kan også bruke avløpsrens til å rense ekstra opp om du ønsker det. Skal du bruke avløpsrens anbefaler vi å bruke flytende varianter da disse som regel er mer skånsomme mot rørene og omkringliggende materialer. Merk at avløpsrens kan være veldig sterkt, selv om den er luktfri, så vær forsiktig med å bruke produktet. Bruk gjerne gummihandsker.

1. Hell Mudin i avløpet
  - Delvis tett sluk: Tilsett 2,5 dl og la det virke i minst 15 minutter
  - Helt tett sluk: Tilsett 5 dl og la det virke i minst 30 minutter, gjerne over natten
2. Skyll med varmt/kokende vann ned i avløpet

Hva trenger man?

Gummihandsker, oppvaskbørste, avløpsrens

Rens vannlåser

Hvorfor?

Bedre vanngjennomstrømming i vasken! Matrester, fett og såperester kan samle seg i avløpssystemet over tid. Da er det vanskelig for vannet å renne ned gjennom avløpet, noe som kan føre til vannskader. I tillegg til vannskader kan det også dannes en ubehagelig lukt som kommer opp gjennom vasken. Heldigvis kan du enkelt fjerne propper, rense vannlåsen og forhindre at det tetter seg.

Ikke kast matrester i vasken! Kast matrester i søpla ved å bruke papir/matpose.

Hvordan?

1. Demonter vannlåsen ved å løsne de store mutterne eller boltene som holder delene sammen.
Bruk begge hender
2. Demonter alle «rørene» i systemet slik at alle delene er separert
3. Rens hver del for fett og smuss med varmt vann, rengjøringsmiddel og en gammel oppvaskbørste, og sørg for at innsiden av rørene blir glatte og fri for alt belegg som kan skape propper
  - a. Dersom det er en propp i selve vannlåsen kan du bruke en tykk ståltråd eller lignende, og tilpasse den slik at den kan løsne proppen
4. Sjekk alle delene som sitter i avløpet og skift eventuelt ut ødelagte deler
5. Skru alle delene av vannlåsen på plass og sørg for at de sitter tett

Har du vannlås med forventil – se her

1. Sjekk om du har en bunnpropp i vannlåsen og løsne denne
2. Rens vannlåsen gjennom forventilhullet ved å dra ut smuss og vaske med papir eller klut der du kommer til
3. Hvis du ikke har bunnpropp rens du gjennom avløpet til vasken ved å skru av pungvannlåsen, en slags kopp, som sitter i sluket
  - a. Pungvannlåsen er montert med gjenger som kan skrues av og på med hendene
4. Rens pungvannlåsen og der du kommer til i sluket ved å ta vekk smuss og kalk og vaske over med en klut

Hva trenger man?

Oppvaskbørste, rengjøringsmiddel, oppvaskbørste, tykk ståltråd eller lignende

Ha en stor vårensrengjøring

Hvorfor?

Et rent og godt vedlikeholdt hjem har redusert risiko for skader og holder verdien lenger! I løpet av året samler det seg søl, støv og skitt på steder man ikke alltid ser når man tar den vanlige husvasken. Ligger det der lenge kan det potensielt kreve mye for å få det rent og det kan oppstå skader. Derfor er det lurt å ta en skikkelig vårensrengjøring for å sjekke og vaske de litt mer gjemte stedene i hjemmet.

Dette er en perfekt mulighet til å ta en ekstra sjekk i hjemmet for å se etter feil, mangler og slitasje.

Hvordan?

1. Støvsug gulv, tepper, lister, sofa og lenestol
2. Vask lister, karmen og brytere og ta flekkfjerning på dører
3. Grundig støvtørking
4. Vask baderomsmøbler (toalett, dusj, badekar etc.) og utvendig skap
5. Vask bak baderomsmøbler
6. Vask panelovner og radiatorer
7. Vask gulv
8. Vask ovn og mikrobølgeovn
9. Vask kjøkkenskap og skuffer utvendig og innvendig
10. Enkel flekkfjerning på vegger bad og kjøkken
11. Vask vinduer

Hva trenger man?

Støvsuger med ulike funksjoner, mikrofiberklut, ulike rengjøringsmiddel, svamp, nal, mopp

Sjekk slanger til oppvaskmaskin og vaskemaskin

Hvorfor?

Unngå lekkasje og unødvendige vannskader! Slangene til oppvaskmaskinen og vaskemaskinen kan over tid bli slitt, og dette kan føre til lekkasje fra slangene og vann utover gulvet. Heldigvis er det enkelt og raskt å sjekke hvordan det står til med slangene og bytte de hvis det er behov for det.

Hvis du ikke har elektronisk lekkasjestopper kan du sette en plastbeholder under oppvaskmaskinen.

Hvordan?

1. Se etter skader og slitasje på slangen, spesielt rundt slangefestet
2. Sjekk om slangene sitter godt til ved å kjenne med hånden om røret er godt strammet
3. Se etter tegn til lekkasje rundt slangefestet og på gulvet og bruk tørkepapir for å se om papiret blir vått når du tørker rundt koblingen mellom slange og maskin
  - Dette kan være lurt å gjøre rett etter at maskinen har kjørt ferdig. Hvis papiret blir våtere enn ved minimal kondens på rørene kan det være lurt å bytte pakninger (en pakning er et væske- og gasstett element mellom maskindeler)
4. Vurder å bytte slange eller pakning dersom du finner slitasje eller tegn til lekkasje
5. Slå av vanntilførselen og ta ut støpselet til maskinen før du bytter pakning eller slange
  - Vi anbefaler å følge bruksanvisningen for din maskin, enten fysisk eller elektronisk
  - For å bytte pakning kan du skru av slangen, legge den nye pakningen i munnstykket til slagen og skru pakningen på slangen

Hva trenger man?

Tørkepapir, pakning

Kartlegg hvor hovedstoppekranen er

Hvorfor?

Reduser skadeomfanget ved vannskader! Dersom uhellet er ute og vannet fosser, kan du forebygge eller begrense skadeomfanget ved å raskt kunne skru av hovedstoppekranen, altså vanntilførselen i hjemmet. Hvis du vet hvor stoppekranen er i forkant av en eventuell skade, vil du raskere kunne skru av vannet. En slik gjennomgang med alle i husstanden kan altså avverge store skader.

Steng hovedstoppekranen hvis hele husstanden skal være borte i over én måned.

Hvordan?

1. Ta med alle i husstanden til der hovedstoppekranen er
  - Hovedstoppekranen er som oftest i vaskerom, teknisk rom eller et sted i kjelleren, like ved der vannet kommer inn i boligen
  - Hovedstoppekranen under kjøkkenbenken er ofte bare koblet til oppvaskmaskinen
2. Sørg for at stoppekranen er lett tilgjengelig og uten hindringer foran

Sjekk trykk i reduksjonsventil

Hvorfor?

Godt trykk i vannutløp! Dersom du opplever dårlig trykk i vannkraner eller dusjen, kan det være at vannfilteret i reduksjonsventilen er skittent og tett. Rens av filteret i reduksjonsventilen bør overlates til fagfolk hvis du ikke har kompetanse eller erfaring med det fra før av.

Hvordan?

1. Finn reduksjonsventilen like i nærheten av hovedstoppekranen
2. Sjekk om trykket er på 4 bar (anbefalt trykk)
3. Skru på en vannkran for å sjekke trykket. Trykket vil synke når du åpner vannkran, men det skal ikke bli lavere enn 2,5 bar. Blir det lavere enn 2,5 bar, kan en årsak være tett filter
  - Dersom ikke trykket blir lavere enn 2,5 bar når du skrur på vannet, kan du rense filteret i vannkraner og dusjhode for å se om det hjelper på trykket. Det kan være at de filtrere er tette, og de er heldigvis lette for deg å vedlikeholde selv

Mange blokkleiligheter har ikke reduksjonsventil. Her anbefaler vi jevnlig rens av filter på vannkran og dusjhode. Hvis ikke dette løser problemet, anbefaler vi å kontakte fagfolk som kan rense filteret.

Sjekk loft for fukt

Hvorfor?

Jo forttere du oppdager fuktskader, jo lavere blir skadeomfanget! Fuktskader oppstår gjerne over tid, og kan i starten være vanskelig å få øye på. Derfor er det lurt å jevnlig sjekke utsatte steder slik at du tidlig kan oppdage tegn på fukt. Det tar heldigvis ikke så lang tid å sjekke dette selv, men oppdager du fuktskader, må det som oftest en fagperson til for å fikse skaden.

Sjekk undertaket en kald vinterdag etter rimfrost. Ser du rimfrost er det tegn på at fuktig luft fra huset trenger inn på loftet.

Hvordan?

1. Sjekk at taket er tett og at eventuelle loftsvinduer er tette og lukket
2. Se etter misfarging, fuktflekker og muggvekst på undertaket og vegger
3. Undersøk at gulvet ikke er fuktig
4. Sjekk at rør er tette og isolerte og tett gjennomføringer av rør og andre sprekker som kan gjøre at varm luft kommer inn
5. Sjekk at loftsgulv/loftsluke er tett slik at varm fuktig luft ikke stiger opp mot kaldt loft
  - Dersom varm luft stiger opp på loftet, kan det føre til kondens som skaper fuktighet og grobunn for sopp.
6. Sjekk at ventiler eller luftspalter er i god stand og at det ikke er noe som forhindrer god lufting av yttertaket

Sjekk kjeller for fukt

Hvorfor?

Jo forttere du oppdager fuktskader, jo lavere blir skadeomfanget! Fuktskader oppstår gjerne over tid og kan i starten være vanskelig å få øye på. Derfor er det lurt å jevnlig sjekke utsatte steder slik at du tidlig kan oppdage tegn på fukt. Det tar heldigvis ikke så lang tid å sjekke dette selv, men oppdager du fuktskader må det som oftest en fagperson til for å fikse skaden.

Sjekk om det har kommet inn vann fra kjellervinduene etter mye nedbør.

- Sjekk med fagfolk før du innreder kjelleren slik at du ikke bygger over eller innreder fuktutsatte steder.
- Ikke oppbevar ting i kjelleren på gulvet! Dersom det oppstår en vann-skade vil ting som oppbevares i høyden være mindre utsatt for skade.

Hvordan?

1. Sjekk om du kjenner den karakteristiske kjellerlukten
2. Se etter misfarging eller hvitt saltutslag på vegger og gulv
  - Kondensskader og lekkasje gjennom vegg kan bety at dreneringen er dårlig. Å bytte dreneringssystemet må fagfolk ta seg av
3. Sjekk at dører og vinduer er tette
  - Vær oppmerksom på at kalde kjellere er spesielt utsatt for overflatekondens når en slipper inn varm og fuktig uteluft i sommerhalvåret
4. Sørg for tilstrekkelig lufting i kjelleren gjennom ventiler eller bruk av en avfukter
5. Bruk en fuktmåler for å måle fukt
  - Fuktighet i rommet bør ikke være over 60 %
6. Sjekk ved vinduer og dører om det har kommet vann inn etter kraftig nedbør
  - Følg også vedlikeholdsradene om å lede vann vekk fra huset

Ute

Rens takrenner og nedløp

Hvorfor?

Velfungerende takrenner reduserer risiko for store skader på husvegg og rør! I løpet av høsten og andre årstider kan løv, barnåler og gjørme samle seg i takrennene og danne en propp som tetter igjen nedløpsrøret. Dette gjør at ikke alt vann renner ned. Når vinteren kommer, kan vannet fryse og slå sprekker i røret. Vann som renner ut fra en ødelagt takrenne eller et ødelagt nedløp kan trenge inn i husveggen og forårsake vannskader på huset. Et ødelagt takrennesystem og vannskader på husveggen kan koste deg dyrt, men heldigvis er det lett for deg å rense takrenner og utløp for å forhindre disse skadene.

- Denne oppgaven er viktigst på høsten, men kan gjerne gjøres hvert halvår.
- Sjekk om det ligger regnvann langs husveggen etter mye nedbør.

Legg inn løvfanger i takrenna så løvet ikke faller ned i takrenna og tetter for regnvann.

Hvordan?

1. Bruk en stødig stige for å komme opp til takrenna
  - Prøv å ikke lene deg for mye til sidene, men heller å flytte stigen ofte
  - Eventuelt kan du bruke en takrennerenser med langt skaft fra bakken
2. Fjern løv, barnåler og annet som har havnet i takrenna eller i nedløpet med gummihansker og en liten spade og kast det i en pose
  - Eventuelt kan du lage deg en «skuffe» ved å klippe av nederste del av en plastflaske
  - Her er det lurt å begynne å skuffe der vannet renner ned i avløpet og jobbe seg bortover takrennen vekk fra nedløpet. På denne måten unngår du å dytte løv og skitt ned i avløpet, noe som muligens kan tette avløpet
3. Spyl takrenna med vann så alt av sand og gjørme forsvinner
4. Sjekk takrennene etter helning og groper for å se om vann samler seg
5. Sjekk festet og skjøtene på nedløpsrøret
6. Sjekk at vann ledes vekk fra huset
  - Dette kan dobbeltsjekkes ved å gå ut i regnvær og sjekke om det er vannansamling nær husveggen og hvor vannet renner
  - Følg vedlikeholdsrådet om å lede vann vekk fra huset

Hva trenger man?

Stige, takrennerenser, gummihansker, liten spade eller plastflaske, pose

Sørg for at vann ledes vekk fra huset

Hvorfor?

Unngå at vann trenger inn i huset! Dersom vann renner ned fra takrenna og det blir mye liggende vann tett inntil husveggen etter nedbør, kan det på sikt skape store problemer for huset. Dersom dreneringen er gammel eller dårlig, eller skade på ytterveggen og grunnmur, kan regnvann trenge inn i huset og forårsake vannskader på vegg og gulv. Dette krever mye arbeid for å utbedre. Heldigvis er det noe du kan gjøre for å lede vann vekk fra huset og hindre at vann legger seg inntil grunnmuren.

Dersom du har asfalt rundt huset kan du vurdere å bytte til gjennomtrengelige flater som belegningsstein, grus eller singel for å la regnvann renne vekk fra huset og ned i grunnen.

Hvordan?

1. Koble bøyelige drenerør til nedløpene som går ned til bakken og legg rørene ut på plenen eller i et blomsterbed noen meter vekk fra huset for å hindre at vann forblir ved grunnmuren
2. Sjekk helningen fra boligen og tilrettelegg for at fallet er vekk fra boligen
  - Hvis du ser at helningen leder mot huset, anbefaler vi å flytte jordmasser og lage avskjæringsgrøfter, eventuelt å starte et større arbeid for å lede vann vekk fra huset. Da bør det kontaktes fagfolk
    - i. Ved større prosjekter må man ta hensyn til gjeldene regler for overvann fra Byggeteknisk forskrift paragraf 13-11 Overvann (TEK 17)
3. Sjekk dreneringen ved å se etter tegn på at vann kommer inn i kjelleren
  - Dette blir den samme oppgaven som å sjekke kjeller for fukt
  - Du kan også kontakte fagfolk som går inn med kamera for å se i rørene i dreneringssystemet
  - Dersom dreneringen er gammel, kan det være at den ikke tåler det våtere været vi opplever nå og at dreneringssystemet må skiftes. Dette krever fagfolk
  - Levetiden til et dreneringssystem er variabel og kan være fra 20 år til 50 år

Hva trenger man?

Bøyelige drenerør

Sjekk taket

Hvorfor?

Et tett tak reduserer risiko for vann- og fuktskader! I løpet av året kan dårlig vær skade eller bevege takstein og takpapp. Mose og annen vegetasjon kan vokse på takstein og lage sprekker og fuktskader. Å bytte taket kan virke som et stort prosjekt, men hvis du sjekker taket jevnlig og håndterer skader med en gang du finner dem, kan du være sikrere på at taket er i god stand og redusere både skade- og kostnadsomfanget.

Vær forsiktig, tenk deg om og sørg for å sikre deg godt før du jobber i høyden.
Bruk en stødig stige og god sele eller sikkerhetsline.

Hvordan?

1. Se etter takstein som har sprukket, ligger skjevt og annet som ser feil ut fra bakkeplan
2. Bruk en stødig stige for å få komme høyere opp og få bedre oversikt
  - Vær sikker på at du er egnet til å gå opp på taket selv og sikre deg godt
  - Du kan eventuelt kontakte fagfolk som kan gjøre jobben med en lift
3. Fjern løv, mose og skitt som har samlet seg på taket
4. Se etter sprukne og løse takstein
5. Rett opp takstein som ligger skjevt og bytt sprukne takstein
6. Når du retter opp takstein, kan du løfte dem opp for å sjekke at underlagspappen er hel og fin
7. Sjekk at lektene (plankene taksteinen henger på) er i god behold
8. Sjekk at vindskiene (bordet som er festet langs kanten av taket) er hele, sitter godt og at malingen ikke flasser av
  - Vindskienes funksjon er at det ikke skal drive inn vann. Vanninntrenging kan føre til sopp- og råteskader
9. Se etter fuglereir ved pipa og vurder behovet for å sette opp en fuglebeskyttelse
10. Sjekk tilstanden til pipa. Du kan bruke en skrutrekker for å se om fugen begynner å løsne og sjekke at pipebeslaget sitter godt fast og at det ikke er rust eller lekkasjepunkter på beslaget
  - Vurder behovet for reparasjon av pipen. Dette bør du kontakte fagfolk for

Hva trenger man?

Stige, sele eller sikkerhetsline

Sjekk yttervegg og beslag over vinduer og dører

Hvorfor?

En yttervegg beskytter bærekonstruksjonen til huset! Over tid kan maling begynne å flasse, ytterveggen bli fuktig og sopp og råte begynne å vokse. Slike skader kan oppstå over tid, og er ikke alltid like lett å se. Derfor er det lurt å jevnlig sjekke ytterveggen og beslag slik at du tidlig kan oppdage skadetegn. Slike typer skade kan ha stor påvirkning på husets bæreevne og lommeboka. Jo før man oppdager det, jo bedre!

Sjekk om det er mye vann ved kjellervinduer etter mye nedbør.

Mal yttervegger og annet på utsiden av huset før malingens levetid utgår. Levetiden er avhengig av klima og type maling, men generell levetid er ca. 10-12 år. Når levetiden er over er ikke malingen tett. Dette kan føre til at treverket blir utsatt for fukt. Hus eldre enn 30 år burde ha en mer jevnlig sjekk enn en gang i året.

Hvordan?

1. Ta en runde rundt huset og eventuelt garasjen for å se etter steder der den utvendige malingen har begynt å flasse av eller blitt matt
2. Sjekk den nedre delen av kledningen for sopp og råte
  - Sopp og råte legger seg som et svart møkkete lag på veggen
  - Det er lett å forveksle det med skitt og prøve å spyle det bort med høytrykkspyler, men det vil kun tilføre mer fuktighet
  - Følg rådene for å rengjøre husvegg til sommeren
3. Stikk en tynn og spiss kniv eller lignende inn i treverket. Glir kniven lett inn er det et tegn på at treverket har begynt å råtne
  - Noen ganger holder det å bytte enkeltbord, men hvis store områder er skadet av sopp og råte bør det vurderes å bytte hele kledningen
  - Vi anbefaler å kontakte fagfolk før man setter i gang med å bytte kledning
4. Sjekk beslaget over vinduer og dører og se etter råte og muggvekst på veggpartiet under og rundt vinduet, døren og beslaget
5. Sjekk at det ikke vokser vegetasjon som mose, busker og trær på eller under kledningen
  - Dette er spesielt viktig dersom det er vegetasjon i nærheten av huset

Hva trenger man?

Tynn og spiss kniv

Sikre boligen mot skadedyr

Hvorfor?

Et hjem uten ødeleggelse og ubehag fra skadedyr! Mus, rotter og andre skadedyr kan trenge inn i hjemmet og gjøre store skader. De kan gnage eller ødelegge treverk i vegger, gulv og tak, bite over ledninger, ødelegge møbler og tekstiler, spise av mat og bære med seg smittsomme sykdommer. I tillegg er det ubehagelig å ha skadedyr i hus. Det er heldigvis noen grep du kan gjøre selv for å forhindre at skadedyr føler seg velkomne til hjemmet ditt.

Hvordan?

1. Sjekk om musebåndene, altså de tynne stållistene under kledningen, er i god stand og tetter sprekker og hull for å hindre mus og rotter i å komme inn
  - Legg eventuelt nye stållister hvis de gamle er skadet eller ikke lagt på bra nok
2. Se etter sprekker og hull ved overgangen mellom grunnmur og nederste del av husveggen, områder der kabler og ledninger går gjennom husveggen og ved lufteluker, ventiler, sluk og kjellervinduer
  - Bruk et speil for å se bedre hvis det er vanskelig å komme inn under husveggen
3. Tett alle sprekker og hull du har oppdaget med stålull, stålnetting eller stålplater
4. Rydd hagen og fjern vedstabler eller plankehauger hvor gnagerne kan gjemme seg
  - Et tips er å ha minst mulig vegetasjon langs husveggene
5. Rydd vekk dyrefôr, kompost, fuglefrø, frukt og søppel fra hagen da det tiltrekker skadedyr
6. Rydd vekk stiger som står inntil huset, da dette kan hjelpe gnagere med å klatre inn i ventiler eller vinduer høyere opp på veggen
7. Beskjær trær som har lange grener inn mot huset, da dette kan hjelpe gnagere med å klatre inn i ventiler eller vinduer høyere opp på veggen
8. Sjekk at det ikke er hull i avfallsdunkene og at lokket alltid er tett
9. Dersom du oppdager at det har vært skadedyr i eller rundt hjemmet ditt, anbefaler vi å sette ut feller, ikke gift
  - Barn kan få i seg gift som står ute, og husdyr kan spise på døde skadedyr som har spist gift og bli sekundærforgiftet

Hva trenger man?

Speil, stålull, stållister, søppelposer, rake, beskjæringssaks, grensaks, stige, trillebår, hansker, feller

Gjennomfør hagearbeid

Hvorfor?

En fin og sunn hage reduserer risikoen for skadedyr! I løpet av våren begynner hagen å vokse for fullt. Hvis frukttrær får vokse for mye kan det faktisk redusere frukttrærnes evne til å bære frukter. Frukttrær bør beskjæres for å stimulere utviklingen av frukt og for å hindre at vanlige sykdommer kommer inn i treet. Når trær og busker får vokse fritt kan det også gjøre skade på huset. En vilt voksende hage med nedfallsfrukt på bakken, komposthauger og vegetasjon inntil huset kan tiltrekke skadedyr som kan gjøre stor skade på huset. Heldigvis kan litt hagearbeid om våren redusere risiko for skader og sørge for at hagen er vakker og sunn.

Dette bør gjøres når gradestokken har kommet seg litt over null grader.

Hvordan?

1. Beskjær frukttrær og andre trær og busker ved å kutte av nye smågreiner som peker oppover, døde greiner og store greiner som nærmer seg ledninger eller er nære husveggen
  - a. En fin huskeregel er at greiner som peker oppover bærer lite eller ingen frukt, mens greiner som peker bortover eller svakt nedover bærer frukt
  - b. Kutt av greinene helt inntil stammen eller greinen de vokser ut fra
2. Rydd vekk de avkuttete greinene
3. Rydd vekk annet skrot som søppel, gammelt løv, greiner, vedstabler, plankehauger eller store komposthauger i hage, fall og grøfter der gnagere kan gjemme seg
  - a. Dersom du oppbevarer avfallet midlertidig i hagen, bør avfallshaugen være et lite stykke unna huset, og helst være der i så kort tid som mulig

Hva trenger man?

Søppelposer, rake, beskjeringsaks, grensaks, stige, trillebår, hansker